ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΦΥΣΗ

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Χρησιμοποιώντας τον παγετό ως ευκαιρία άρνησης της κλιματικής αλλαγής

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί διασκευή ενός άρθρου που αναρτήθηκε στον ιστότοπο https://www.iapopsi.gr. Ανακτήθηκε από το Διαδίκτυο στις 05-02-2021.

Είναι βλακεία ή στρατηγικός κυνισμός[1] ;

Για οποιονδήποτε κάτω των 50 ετών, μια κακοκαιρία ανάλογη αυτής που λαμβάνει χώρα σήμερα στις ΗΠΑ αποτελεί κάτι το πρωτοφανές. Τα τριάντα τελευταία χρόνια, η υπερθέρμανση του πλανήτη αποκτά όλο και μεγαλύτερη ένταση. Οι ωκεανοί θερμαίνονται, οι πάγοι λιώνουν και οι χώρες κοντά στον ισημερινό βρίσκονται αντιμέτωπες με ανυπόφορα υψηλές θερμοκρασίες. Φυσικά, η κλιματική αλλαγή, ακόμη κι αν μέχρι τώρα έχει κάνει αισθητή την παρουσία της στα θερμότερα κλίματα, προκαλεί αναταραχές και κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Συνεπώς, όχι μόνο η κλιματική επικαιρότητα δεν είναι καθησυχαστική, αλλά θα έπρεπε να μας ευαισθητοποιεί ακόμη περισσότερο.

Μια τέτοιου είδους μετατροπή των ακραίων καιρικών συνθηκών μπορεί να αξιοποιηθεί από εκείνους που θέλουν να θέσουν υπό αμφισβήτηση την επιδείνωση της κλιματικής αλλαγής. Σε αυτό το πνεύμα, ο Donald Trump πρόσφατα υποστήριξε σε μια ανάρτησή του ότι «οι θερμοκρασίες και οι θυελλώδεις άνεμοι φθάνουν μείον 60 βαθμούς, το μεγαλύτερο κρύο που καταγράφηκε ποτέ». Πρόσθεσε: «Τι συμβαίνει με την υπερθέρμανση του πλανήτη; Να επιστρέψεις γρήγορα, σε χρειαζόμαστε!»

Ας παραβλέψουμε προς το παρόν ότι η υπερθέρμανση υφίσταται και ας συμφωνήσουμε με την άποψη του προέδρου των ΗΠΑ. Θα ήταν λογικό λοιπόν, εάν παρατηρούμε συχνότερα έντονη πτώση της θερμοκρασίας να καταρρίψουμε τις θεωρίες για υπερθέρμανση. Όχι.

Οι επιστήμονες πιστεύουν όλο και περισσότερο ότι η αλλαγή του κλίματος είναι ικανή να προκαλεί πιο συχνή διακοπή της «πολικής δίνης» του βόρειου ημισφαιρίου, της ζώνης ανέμων δηλαδή που «περιορίζουν» το πολικό ψύχος στη γεωγραφική περιοχή γύρω

1κυνισμός: ωμή ειλικρίνεια

από τους πόλους και κυρίως το βόρειο. Αυτό θα οδηγεί στην δημιουργία διαρροών που θα επηρεάζουν περιοχές όπως οι ΗΠΑ και η κεντρική Ευρώπη.

Ας επιστρέψουμε στην ανάρτηση του Trump, γιατί σίγουρα επιδέχεται περαιτέρω κριτική. Εδώ και πολλά χρόνια, ο συγκεκριμένος ανήκει στην κατηγορία ανθρώπων που με πάθος υπερασπίζονται την άποψη ότι οι επιστήμονες ψεύδονται και ότι η κλιματική αλλαγή δεν υφίσταται. Το άξιο αναφοράς είναι, όμως, ότι ο πρώην Πρόεδρος ξέρει πως η κλιματική αλλαγή είναι πραγματική. Το γνωρίζουμε αυτό, επειδή το ανέφερε ως λόγο, για να δοθεί ειδική άδεια για την κατασκευή ενός τείχους – το οποίο θα προστατεύσει το γήπεδο του γκολφ που έχει στην Ιρλανδία από τις επιζήμιες επιπτώσεις της αύξησης της στάθμης της θάλασσας.

Όπως και στην περίπτωση του Donald Trump, αρκετοί πολιτικοί διεθνώς πραγματοποιούν αντικρουόμενες δηλώσεις σχετικά με την κλιματική αλλαγή. Αδυνατώ να πειστώ πως η άρνηση της κλιματικής αλλαγής αποτελεί πραγματική άποψη και όχι κάποιου είδους στρατηγική κίνηση που ίσως στοχεύει στην παραπλάνηση του λαού.

Α3. Στο προηγούμενο κείμενο αναφέρεται: «Συνεπώς, όχι μόνο η κλιματική επικαιρότητα δεν είναι καθησυχαστική, αλλά θα έπρεπε να μας ευαισθητοποιεί ακόμη περισσότερο». Με αφορμή το άρθρο που διάβασες και σε προβλημάτισε, αποφασίζεις να εκφωνήσεις ομιλία στο σχολείο (200-250 λέξεων), στο πλαίσιο Ημερίδας που διοργανώνεται λόγω της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος. Στην ομιλία σου θα παρουσιάσεις παραδείγματα της κλιματικής αλλαγής και θα προσπαθήσεις με επιχειρήματα να ευαισθητοποιήσεις τους συμμαθητές σου για το θέμα αυτό.

Μονάδες 25

Β. Λογοτεχνικό κείμενο

BRENDAN KENNELY (1936-)

Η ελπίδα στα φτερά

Ο Brendan Kenelly είναι Ιρλανδός ποιητής. Το 2010 του απονεμήθηκε το ιρλανδικό βραβείο PEN για τη συνεισφορά του στην ιρλανδική λογοτεχνία.

Το κορίτσι ανοίγει το ράμφος του γλάρου μ’ ένα

κουτάλι κι αρχίζει να ξύνει το πετρέλαιο να φύγει.

Αχαλίνωτα τ’ ουρανού τα χρώματα, θρύλος και μύθος

συντηρούν την προσήλωση όσων κλείνονται σε

παραδοσιακές ανάγκες, όμως εγώ προμαντεύω τώρα

έναν άδειο από πουλιά ουρανό, στου κόσμου τις ακτές

σωρούς σκουπίδια, παχύ το μαύρο

πνιγηρό πετρέλαιο να σκοτώνει την ελπίδα στα φτερά.

Κι αυτό το κορίτσι –είναι δεν είναι στης ήβης το κατώφλι -

να περνάει τη ζωή του, αν είναι ένδειξη αυτό που κάνει τώρα,

ανασταίνοντας αυτά τα αποσβολωμένα πουλιά που

ρυπαίνουν τη θάλασσα, άψυχες πτώσεις ανάμεσα στα βράχια.

Θα στέλνει στους αιθέρες πλάσματα με λευκά φτερά

πριν μαύρες παλίρροιες πνίξουν τις απλές ανθρώπινες λέξεις.

Β3. Να επιλέξεις <u>ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα</u> παραγωγής λόγου που σου δίνονται. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Στο ποίημα αναφέρεται: «όμως εγώ προμαντεύω τώρα έναν άδειο από πουλιά ουρανό, στου κόσμου τις ακτές σωρούς σκουπίδια, παχύ το μαύρο πνιγηρό πετρέλαιο να σκοτώνει την ελπίδα στα φτερά». Ποια πρόβλεψη κάνει το ποιητικό υποκείμενο για τη μελλοντική κατάσταση του περιβάλλοντος στο σχετικό απόσπασμα; Πιστεύεις πως είναι δικαιολογημένη η απαισιοδοξία του;

ή

2. Με τους φίλους σου αποφασίζεις να κάνεις μια εκδρομή στη θάλασσα σε αγαπημένη παραλία που έχεις να επισκεφτείς ένα χρόνο. Γρήγορα, όμως, απογοητεύεσαι από την εγκατάλειψη και τα σκουπίδια που βλέπεις στον περιβάλλοντα χώρο. Σε μία σελίδα του ημερολογίου σου να συγγράψεις τις εντυπώσεις και τις σκέψεις που σου δημιουργούνται.

Μονάδες 25